

SITUATIERAPPORT DCC VWS | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ DCC VWS (dcc@minvws.nl), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZJCN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Periode	24 april 2020, tot 21:00 uur
Nummer	66
Planning	dagelijks
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal	In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren.
Feiten	– Opname op IC: NICE meldt 883 (bewezen en verdachte) patiënten op de IC (tijdstip 19:15). – Opname op IC volgens Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding: 963 (- 45) (tijdstip 16:00). – Van de Nederlandse COVID-19 patiënten op de IC liggen er 922 in Nederland en 41 in Duitsland. – Volgens LCPS liggen daarnaast nog 388 non-COVID patiënten op de IC. – Het totaal aantal positief geteste patiënten: 36.535 (+ 806) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 10.281 (+ 123) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) op de IC-afdeling: 2.713 (+ 16) – Het totaal aantal gemelde overleden patiënten: 4.289 (+ 112) (12% van het totaal aantal positief geteste patiënten) – Het totaal aantal positief geteste zorgmedewerkers: 12.325 (+ 425) – De leeftijd van de overledenen ligt tussen de 18 jaar en 103 jaar; de helft van de overleden patiënten was ouder dan 82 jaar. Van de overleden patiënten onder de 70 jaar had 69% (349) onderliggend lijden. – De verdeling tussen het aantal bevestigde patiënten en zorgmedewerkers is per provincie sterk verschillend, afhankelijk van de mate van verspreiding van het coronavirus en het lokale testbeleid. – Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben de meeste gevallen met respectievelijk 7.618 en 7.441 besmettingen. – Van de 36.535 bevestigde personen werkt 34% (12.325) in de zorg; zij worden vaker dan andere groepen getest. Dit wil niet zeggen dat zij deze infectie tijdens het werk hebben opgelopen.

- De laatste twee weken is het aantal geteste personen opgelopen tot bijna 40.000 per week. Dat het aantal geteste personen is toegenomen, is ook te zien in het percentage positief geteste personen. **Tot eind maart nam dit percentage toe tot ongeveer 30%. Het neemt nu weer af; vanaf begin deze week bedroeg dit percentage rond de 13%.** Naast het afnemende aantal nieuwe patiënten door de maatregelen die op 16 maart genomen werden, speelt het veranderde testbeleid sinds 6 april hierbij een rol.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Thema maximaal controleren

- RIVM heeft de informatie over het gebruik van mondkapjes buiten het ziekenhuis aangepast op haar website (<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/professionals/buiten-ziekenhuis/mondkapjes-zorgmedewerkers>). Dit verschaft helderheid bij zorginstelling, vooral over of het wel of geen zin heeft om preventief mondkapjes te dragen. Hier is veel onzekerheid over bij zorgverleners. Inmiddels krijgt IGJ vaak het signaal van zorginstellingen dat er weliswaar voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zijn maar dat de voorraad klein is en dat dat onzekerheid geeft. Aanbieders die eenmaal via een andere route dan de GGD/ROAZ aan middelen komt, maken daarna ook geen gebruik meer van de officiële route en hebben soms zorgen over de toenemende prijs van PBM.
- Ziekenhuizen bieden het personeel counseling en psychosociale steun, omdat de impact van deze crisis groot is. Medisch psychologen zetten zich in om personeel te begeleiden, bijvoorbeeld door bij te dragen aan een gevoel van controle. Ze doen dit mede door educatie over een normale reactie op traumatische gebeurtenissen.
- Huisartsen geven aan dat ‘normale’ diagnostiek noodzakelijk is in de opstart- en transitiefase van de reguliere zorg. Op dit moment is dit niet mogelijk en mede daardoor kunnen huisartsen niet goed doorverwijzen.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

- De oversterfte in verpleeg- en verzorgingshuizen is in week 16 (13 april tot en met 19 april) voor het eerst in een aantal weken afgenomen.
- In de afgelopen weken was de sterfte onder mannen hoger dan onder vrouwen. Vanaf week 14 werden de verschillen echter kleiner.
- Steeds vaker geven zorgaanbieders aan dat zij zich nu in een andere fase begeven. In de nieuwe werkelijkheid zijn er steeds meer instellingen met minder acute knelpunten. Maar het evenwicht is wankel en de lange duur van maatregelen als bezoekvermindering of -verbod leiden net als in het maatschappelijke debat ook in zorginstellingen tot tegengestelde belangen.
- De coronacrisis leidt zeer waarschijnlijk tot een toegenomen maatschappelijke vraag naar psychologische behandelingen. Bij reguliere ggz-patiënten zal het aantal crisissituaties mogelijk toenemen. Zorgverleners verwachten nieuwe instroom door de crisismaatregelen. Ook zullen genezen corona patiënten, maar ook zorgverleners vaker ggz-zorg nodig hebben.

Thema Caribisch Nederland

- Op Curaçao zijn donderdag 81 personen geland die ingezet kunnen worden als zorgpersoneel. Het gaat om Amerikaanse intensivisten, verplegers en paramedici, gespecialiseerd in intensieve zorg. Op Aruba landden donderdag 21 personen. Dertig medische professionals uit Amerika zijn al sinds begin april aan het werk in Sint-Maarten. Ze worden allemaal betaald door Nederland om in de ziekenhuizen te helpen bij de behandeling van coronapatiënten en blijven voor een periode van ten minste 45 dagen. Dat kan met nog eens 45 dagen worden verlengd als de situatie daar om vraagt. Na aankomst is de groep op Curaçao en Aruba voor 14 dagen in quarantaine gegaan.

Overig

Beelden vanuit IGJ

- Quarantainemogelijkheden in AZC's zijn minder een zorgpunt door nieuwe afspraken waarbij er geen meldplicht is en er uitplaatsingsmogelijkheden zijn wanneer quarantaine niet op eigen terrein kan.
- IGJ pleit wel voor snelle invoering van testmogelijkheden bij eerste symptomen. Dit neemt onrust weg en geeft duidelijkheid over eventuele besmettingshaarden.

- Justitieel Centrum Schiphol heeft, naar aanleiding van het artikel in AD, de IGJ geïnformeerd dat samenwerking met GGD goed verloopt, er laagdrempelig wordt getest bij gedetineerden en personeel en ziekteverzuim onder personeel lager is dan gebruikelijk.
- De afgelopen periode bereikte de IGJ een aantal signalen over patiënten met een beeld dat klinisch en radiologisch past bij COVID-19, terwijl de RT-PCR bij herhaling negatief is. Dit kan het vertrouwen in de RT-PCR testen ondermijnen. Dergelijke signalen worden door de IGJ informeel gemeld bij het RIVM, maar zullen ook gemeld worden bij de Taskforce Diagnostiek. De IGJ zal dit ook meenemen in de uitvraag bij ziekenhuizen, om zo een breder beeld te krijgen van de omvang van het probleem.
- Er is een tekort aan swabs (nodig om testen af te nemen); de Taskforce is in gesprek met twee bedrijven die hier mogelijk kunnen leveren. Deze laag risico medische hulpmiddelen (klasse I) zijn echter niet volledig gecertificeerd. Dit zou binnen de ruimte kunnen vallen die IGJ geeft om tijdelijk alternatieve, niet gecertificeerde producten op de markt te laten. IGJ acht het van belang dat hierbij wel een kwaliteitscheck heeft plaatsgevonden en dat heel transparant wordt gemaakt naar de gebruikers wat de status van deze producten is.

Internationaal

- Wereldwijd neemt het aantal COVID-19 patiënten snel toe (cijfers ECDC):
- **Totaal aantal gevallen: 2.668.135 (+ 80.071).**
- **Totaal aantal sterfgevallen: 190.236 (+ 7.428).**
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen snel:
- **Totaal aantal gevallen: 1.031.156 (+ 21.394).**
- **Totaal aantal sterfgevallen: 111.152 (+ 2.929).**
- De ECDC schat het risico op wijdverspreide verspreiding van COVID-19 in de komende weken in als matig wanneer mitigerende maatregelen zijn genomen, en als erg hoog als onvoldoende mitigerende maatregelen zijn genomen.
- De ECDC schat het risico op overschrijding van de gezondheidszorgcapaciteit in de komende weken in als hoog wanneer mitigerende maatregelen genomen zijn, en als erg hoog als onvoldoende mitigerende maatregelen genomen zijn.

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- Publiekscommunicatie wordt verzorgd door de Rijksoverheid via www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Verschillende departementen leveren informatie voor deze website. Het RIVM geeft medische informatie en informatie over de verspreiding van het coronavirus in Nederland.
- Het NKC verzorgt de brede publieksinformatie en het informatienummer 0800-1351.
- Het informatienummer is bereikbaar tot 20:00.
- Op de website corona.steffie.nl legt uitleghulp Steffie moeilijke informatie over het nieuwe coronavirus op een eenvoudige manier uit. De website is speciaal bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Op de website van het RIVM is de 'wegwijzer naar gegevensbronnen over COVID-19' te vinden <https://databronnencovid19.nl/>. Deze wegwijzer toont een overzicht van databronnen die gerelateerd zijn aan het coronavirus en het bijbehorende ziektebeeld COVID-19. Van elke bron is een beschrijving opgenomen, en waar van toepassing een verwijzing naar de dataset(s).

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is opgeschaald

Overleggen

Afstemmingsoverleg met de bewindspersonen, SG en DG's maandag, dinsdag, woensdag en donderdag
Dagelijks afstemmingsoverleg met de directeur-generaal

NCC

NCC is opgeschaald

Deze week:

IAO dagelijks

ICCb dinsdag en donderdag, MCCb dinsdag

OTCb dinsdag en vrijdag

BTCb maandag en donderdag

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels